

ZATWIERDZAM

Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej wykonywania zadań obronnych
w województwie kujawsko-pomorskim
przeprowadzonej w dniach 23 – 27 października 2017 roku

Z protokołem zapoznałem się:

Wojewoda
Kujawsko-Pomorski

Pan Mikołaj Bogdanowicz

Przewodniczący
Zespołu Kontrolnego

Pan Tomasz Szatkowski

WARSZAWA – 2017

I. WPROWADZENIE

Kontrola kompleksowa wykonywania zadań obronnych w województwie kujawsko-pomorskim realizowana była w dniach 23-27 października 2017 roku na zasadach określonych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych*¹ oraz w oparciu o szczegółowy plan niniejszej kontroli.

Jej celem było sprawdzenie w możliwie najszerszym zakresie stopnia realizacji zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony w województwie kujawsko-pomorskim oraz przedstawienie stosownych ocen.

Zespół Kontrolny² realizował czynności kontrolne w województwie kujawsko-pomorskim łącznie w 94 komórkach i jednostkach organizacyjnych, wchodzących w skład: Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (K-PUW), samorządu terytorialnego oraz administracji zespolonej. Kontrolowano także wybrane placówki medyczne i służby zdrowia oraz przedsiębiorców³.

Ponadto kontrola zawierała elementy praktycznego działania, realizowane w ramach kompleksowego ćwiczenia obronnego pk. „Wisła-2017”, które miało miejsce w dniach 23-25 października 2017 r.

Rezultaty kontroli pozwalają stwierdzić, że zasadnicze jej cele zostały osiągnięte. Zebrany materiał umożliwił dokonanie oceny stanu realizacji zadań obronnych w województwie, jak również pozwolił wskazać działania służące poprawieniu funkcjonowania oraz doskonaleniu niektórych obszarów przygotowań obronnych.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, przekazywano bezpośrednio osobom z jednostek i komórek organizacyjnych podlegających kontroli szczegółowe uwagi wraz z propozycjami sposobu prowadzenia dalszych działań w poszczególnych obszarach przygotowań obronnych.

Członkowie Zespołu stwierdzili, że w kontrolowanych podmiotach podjęto wszelkie działania, umożliwiające realizację czynności kontrolnych. Każdorazowo udostępniano całość posiadanej dokumentacji związanej z przygotowaniem obronnym, a zaangażowanie kadry kierowniczej oraz osób bezpośrednio odpowiedzialnych za prowadzenie spraw obronnych wskazuje na ich dobre przygotowanie merytoryczne oraz zrozumienie dla problematyki obronnej w bieżącej działalności planistyczno-organizacyjnej.

Sposób realizacji przygotowań obronnych oraz przyjęte rozwiązania systemowe i organizacyjne **w stopniu dobrym umożliwiają wojewodzie wykonywanie i koordynowanie** zadań z zakresu obronności i bezpieczeństwa państwa na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

¹ Dz. U. Nr 16 poz. 151 z późn. zm.

² Załącznik nr 1 – Skład Zespołu Kontrolnego.

³ Załącznik nr 2 – Wykaz komórek i jednostek organizacyjnych poddanych kontroli.

II. STAN FAKTYCZNY REALIZACJI PRZYGOTOWAŃ OBRONNYCH

1. Tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych.

Podstawą dokonania oceny tego obszaru przygotowań obronnych były postanowienia *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony*⁴. Ponadto, kontrolę realizowano w oparciu o zapisy dokumentów organizacyjnych oraz dokumentów regulujących problematykę przygotowań obronnych w województwie kujawsko-pomorskim, którymi są:

- *Statut Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego*⁵,
- *Regulamin Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy*⁶,
- *Koncepcja wykonywania zadań obronnych w czasie pokoju w województwie kujawsko-pomorskim*,
- *Plan działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w zakresie realizacji zadań obronnych na terenie województwa na 2017 rok*,
- wydawane przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zarządzenia dotyczące wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony⁷,
- regulaminy organizacyjne i plany działalności obronnej w kontrolowanych jednostkach organizacyjnych administracji zespolonej, samorządu terytorialnego i przedsiębiorców oraz regulaminy wewnętrzne kontrolowanych komórek i zakresy działania na wybranych stanowiskach pracy.

W ramach kontroli sprawdzeniu poddano poprawność identyfikacji zadań obronnych oraz sposób podziału zadań w regulaminach organizacyjnych.

W regulaminie K-PUW realizację zadań w ramach przygotowań obronnych przypisano w szerokim zakresie Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (WBiZK) oraz wybranym komórkom wewnętrznym. Ogólne zapisy dotyczące wykonywania przedsięwzięć w zakresie obronności znalazły się również w zadaniach wspólnych wydziałów. Odpowiedzialność za realizację zadań obronnych powierzono Dyrektorowi Generalnemu K-PUW jak i wszystkim dyrektorom wydziałów i biur. Szczegółowo zadania obronne komórek organizacyjnych K-PUW ujęto w *Zakresie czynności wydziałów i biur Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dziedzinie obronności*

⁴ Dz. U. Nr 16 poz. 152

⁵ Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2937 oraz z 2017 r. poz. 2748

⁶ Stanowiący załącznik do zarządzenia nr 197/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

⁷ Zarządzenie nr 65/05 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 5 kwietnia 2005 r. w sprawie ustalenia ramowego zakresu działania w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju dla organów samorządu terytorialnego, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, przedsiębiorców i kierowników innych jednostek organizacyjnych oraz władz organizacji społecznych, zarządzenie nr 350/2016 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania systemu stałych dyżurów w województwie kujawsko-pomorskim, zarządzenie nr 183/2010 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie powołania Punktów Kontaktowych Host Nation Support (HNS) z późn. zm., zarządzenie nr 352/06 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie organizowania, przygotowania i prowadzenia szczególnej ochrony obiektów uznanych przez Radę Ministrów za szczególnie ważne dla bezpieczeństwa i obronności państwa kategorii II, w stosunku, do których wnioskodawcą był Wojewoda Kujawsko-Pomorski, zarządzenie nr 30/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie opracowania planów przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

państwa w czasie pokoju⁸ oraz zakresach czynności w dziedzinie obronności poszczególnych wydziałów, sporządzonych zarówno na czas pokoju jak na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Ponadto zarządzeniem nr 65 z 2005 r. Wojewoda Dolnośląski dokonał podziału zadań obronnych na organy samorządu terytorialnego, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży, przedsiębiorców i kierowników innych jednostek organizacyjnych oraz władze organizacji społecznych.

Na podobnych zasadach dokonano podziału zadań obronnych w pozostałych kontrolowanych jednostkach organizacyjnych, przypisując je zarówno przełożonym, komórkom ds. obronnych jak i wybranym komórkom merytorycznym. Szczegółowo zadania obronne zostały ujęte w opracowanych ramowych zakresach działania w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju.

We wszystkich kontrolowanych urzędach wydano także regulaminy na okres zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w celu kierowania przygotowani obronnych opracowano w K-PUW szereg dokumentów normujących działalność obronną w województwie, w tym zarządzenia dotyczące poszczególnych obszarów przygotowani obronnych, *Koncepcję wykonywania zadań obronnych...* oraz *Plan działania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w zakresie realizacji zadań obronnych....*

W ocenie Zespołu Kontrolnego *Koncepcja...*, która jest dokumentem po raz pierwszy wydanym w tym roku, nie spełnia kryteriów dla dokumentu ukierunkowującego przygotowania obronne w województwie. Zawarte w niej ustalenia są zbyt ogólne, bez odniesienia do określonej perspektywy czasowej (w wymiarze rocznym lub wieloletnim). Dokument nie uwzględnia części obszarów przygotowani obronnych realizowanych w województwie, a także nie wskazuje szczegółowych działań zapewniających osiągnięcie zakładanych celów. Nie dokonano również powiązania zadań obronnych z konkretnymi ich adresatami, adekwatnie do ich pozycji i roli w strukturze administracji publicznej.

Natomiast *Plan działania Wojewody...* jest dokumentem cyklicznym, wydawanym co roku, wskazującym zadania w poszczególnych obszarach przygotowani obronnych dla urzędu wojewódzkiego, jednostek samorządu terytorialnego oraz zespolonych służb, inspekcji i straży. Nie jest on powiązany z *Koncepcją wykonywania zadań obronnych....*

Analiza rocznych planów zasadniczych zamierzeń, opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego wskazuje, że w dokumentach tych często nie uwzględnia się podległych jednostek organizacyjnych oraz pomija obszar kontroli wykonywania zadań obronnych. Natomiast proces opracowywania koncepcji wykonywania zadań obronnych sprowadza się w praktyce do powielania zapisów przyjętych w dokumencie opracowanym przez urząd wojewódzki.

Ponadto Zespół Kontrolny stwierdził, że zespolone służby i straże objęte kontrolą nie otrzymują z K-PUW dokumentów kierujących przygotowani obronne w województwie, w związku z powyższym realizują zadania obronne wyłącznie w oparciu o dokumentację i wytyczne ze szczebla nadrzędnego.

⁸ Stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 395/2016 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie zakresów czynności wydziałów i biur Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju.

Osoby bezpośrednio odpowiedzialne z prowadzenie spraw obronnych są dobrze przygotowane merytorycznie do realizacji zadań.

Podsumowując należy stwierdzić, że obowiązujące rozwiązania w zakresie tworzenia warunków do realizacji zadań obronnych, **zapewniają wykonywanie tych zadań na dobrym poziomie.**

Jednocześnie istnieje potrzeba uzupełnienia opracowanej koncepcji wykonywania zadań obronnych o brakujące elementy a następnie skorelowania z nią planu działania wojewody.

2. Realizacja planowania operacyjnego.

Zgodnie z *Planem przeprowadzenia kontroli ...* dokonano kontroli wybranych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie organizacji i realizacji procesu planowania operacyjnego, poprawności opracowania dokumentacji operacyjnej oraz możliwości wykonania nałożonych zadań obronnych.

Na podstawie dokumentów planowania operacyjnego (*Plany Operacyjne Funkcjonowania, Tabele realizacji zadań operacyjnych, karty realizacji zadań operacyjnych, itp.*) oraz rozmów przeprowadzonych z kierownikami jednostek organizacyjnych i osobami funkcyjnymi odpowiedzialnymi za realizację procesu planowania stwierdzono, że proces planowania operacyjnego w kontrolowanych instytucjach zrealizowany został na podstawie przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 roku w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego*⁹ oraz *Wytycznych Ministra Obrony Narodowej, przesłanych wraz z wypisami z Planu Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej.* Dokumentacja operacyjna w kontrolowanym województwie została zaktualizowana.

Struktury *Planów* są zgodne z ustaleniami zawartymi w podręczniku normalizacji obronnej *Planowanie obronne – Struktura i redagowanie planu operacyjnego przez organy administracji publicznej oraz normie obronnej*, a wartość merytoryczną opracowanych dokumentów planistycznych oceniono na poziomie dobrym.

Wszystkie przedsięwzięcia wymienione w wypisach z planów nadrzędnych zostały właściwie ujęte w *tabelach realizacji zadań operacyjnych* (TRZO), a procedury ich realizacji odzwierciedlają realne możliwości wykonawców. Dało się zaobserwować dobrą znajomość zasad planowania operacyjnego przez osoby odpowiedzialne za koordynowanie tego procesu w kontrolowanych komórkach i jednostkach organizacyjnych.

Podczas kontroli odnotowano nieprawidłowości w zakresie opracowania mechanizmu realizacji zadań operacyjnych. W wielu przypadkach nie przestrzegano procedury, iż organ wiodący (koordynujący), czyli właściwy merytorycznie w zakresie realizacji zadania operacyjnego, jest zobowiązany zarówno do wskazania podmiotów współuczestniczących w procesie realizacji przedsięwzięć, uzgodnienia wspólnych procedur współdziałania w procesie realizacji zadania, oraz – co jest kluczowym dla możliwości jego wykonania – poinformowania wskazanych podmiotów o potrzebie ich zaangażowania. Skutkowało to brakiem możliwości realizacji tych zadań operacyjnych z powodu nie opracowania

⁹ Dz. U. Nr 152 poz. 1599 z późn. zm.

właściwych kart realizacji tych zadań, a następnie niemożności przygotowania stosownych umów, procedur i koordynacji terminów wykonania zadań operacyjnych.

Dodatkowo stwierdzono nakładanie obowiązku realizacji zadań zdefiniowanych w *tabeli realizacji zadań operacyjnych* na siebie (lub dwuosobowe komórki organizacyjne), jako odpowiedzialnych za działalność obronną w jednostce organizacyjnej, a przez to nierównomierne zaangażowanie personelu w realizację nałożonych na urząd zadań. Powyższe skutkować będzie brakiem realnych możliwości wykonania tych przedsięwzięć w terminie wskazanym w kartach realizacji zadań operacyjnych (KRZO).

3. Realizacja programowania obronnego.

Przedmiotem kontroli była poprawność kwalifikowania przedsięwzięć rzeczowo-finansowych do realizacji w ramach:

- *Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2013-2022 (PPPO-13)*,
- *Aneksu do PPPO-13 dotyczącego roku 2015 (Aneks-15)*,
- *Aneksu do PPPO-13 dotyczącego roku 2016 (Aneks-16)*.

Sprawdzano również realizację wydatków obronnych, w szczególności z działu budżetu 752-obrona narodowa, a także poprawność ich rozliczenia. Ponadto sprawdzeniu podlegała organizacja zbierania, przetwarzania i analizowania danych niezbędnych do sporządzenia:

- *Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 r. (NKPPPO-15)*,
- *Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. (NKPPPO-16)*.

Przedłożone do kontroli dokumenty wykonano prawidłowo, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z aktów prawnych oraz metodykami ich opracowania. Zostały one we właściwym czasie uzgodnione z Ministerstwem Obrony Narodowej. Proces kwalifikowania przedsięwzięć rzeczowo-finansowych przebiegał w sposób zgodny z ustaleniami określonymi w metodyce.

Na pozamilitarne przygotowania obronne w województwie kujawsko-pomorskim w części budżetu 85/04, w rozdziale budżetowym 75212-pozostałe wydatki obronne, w ramach PPPO-13 na 2015 rok zaplanowano przedsięwzięcia o wartości 202 tys. zł i wydano na ten cel 139 tys. zł, co oznacza realizację programu na poziomie 67%. W roku 2016 zaplanowano przedsięwzięcia o wartości 209 tys. zł i wydano na ten cel 135 tys. zł, co oznacza realizację programu na poziomie 65%. Wykonanie przedsięwzięć programu udokumentowano przedstawieniem Zespołowi Kontrolnemu źródłowych dowodów księgowych oraz umów.

Niski poziom wykorzystania środków finansowych spowodowany był przede wszystkim likwidacją zapasowego stanowiska kierowania i związanym z tym ograniczeniami funkcjonowania wygaszanego obiektu, przesunięciem ćwiczenia wojewódzkiego na kolejny rok oraz niepełnym wykorzystaniem zaplanowanych kwot przewidzianych na kontrolę. Niemniej zdaniem Zespołu Kontrolnego na powstałą sytuację wpłynęła niewystarczająca dokładność i wnikliwość planowania potrzeb finansowych, pozbawiona realności przewidywanych wydatków.

Wykorzystane środki finansowe zostały przeznaczone głównie na szkolenie obronne, organizowane przez wojewodę oraz organy wykonawcze samorządu terytorialnego. Weryfikacja dowodów księgowych wykazała, że zostały one wydatkowane w większości prawidłowo, w powiązaniu z realizacją przedsięwzięć rzeczowo-finansowych ujętych w PPPO. Jednakże do dokumentacji przeprowadzonych przedsięwzięć szkoleniowych nie dołączono dowodów poniesionych wydatków, przechowując je w księgowości.

Przesunięcia środków finansowych między poszczególnymi paragrafami były dokonywane w ciągu roku `stosownymi decyzjami Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Nie były natomiast konsultowane z MON, jako koordynatorem *Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych*.

W zakresie organizacji zbierania informacji i opracowania NKPPO-15 oraz NKPPO-16 ustalono, że dokumenty te opracowywano na podstawie informacji przekazanych przez poszczególne powiaty i gminy województwa kujawsko-pomorskiego. Zbieranie danych do wypełnienia kwestionariusza odbywało się w sposób formalny, a dokumenty zostały sporządzone zgodnie z metodyką opracowania tego kwestionariusza.

Zespół Kontrolny ocenił, że programowanie obronne w K-PUW **realizowane było właściwie**, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z aktów prawnych oraz stosownymi metodykami.

4. Przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP.

Przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP (SZ RP), na terenie województwa kujawsko-pomorskiego realizowano zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej oraz Infrastruktury z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się osób do czynnej służby wojskowej*¹⁰.

W trakcie czynności kontrolnych uwagę zwrócono na sposób sporządzania poszczególnych dokumentów składowych planów akcji kurierskiej, wydawanie decyzji o przeznaczeniu osób do funkcji kuriera oraz dla posiadaczy środków transportowych, a także prawidłowość wystawienia wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski wydał *zarządzenie nr 264 z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku założeń i schematu akcji kurierskiej województwa kujawsko-pomorskiego*. W § 2 zarządzenia nakazano aktualizację planów powiatowych i gminnych do dnia 30 listopada 2016 r. Ponadto po wydaniu zarządzenia przeprowadzono dwa szkolenia z ww. problematyki w dniach 15 i 22 września 2016 r., w ramach których przeszkolono w sumie 195 osób ze starostw powiatowych i urzędów gmin. Efektem tej działalności było zaktualizowanie 100% planów starostw powiatowych i miast na prawach powiatu oraz zdeponowanie ich w K-PUW. Jedynym mankamentem jest przekazanie planów do kancelarii tajnej, a nie do osoby zajmującej się bieżącym nadzorem nad tą problematyką w K-PUW. Najlepiej opracowano plany akcji kurierskich powiatu tucholskiego, brodnickiego, miast Toruń i Bydgoszcz oraz gminy Skrwilno.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 3

Kontrola starostw powiatowych wykazała, że zarządzenie wojewody nie jest jednak realizowane w gminach. W powiecie inowrocławskim na 9 jednostek samorządu terytorialnego w 5 plany są nieaktualne (w gminie wiejskiej Inowrocław plan z 2000 r., w gminie Złotniki Kujawskie z 2003 r.) W powiecie bydgoskim na 8 jednostek samorządu w 4 z nich plany są nieaktualne (lata 2006 i 2007). W powiecie tucholskim, jako jedynym, zaktualizowano wszystkie plany oraz zdeponowano je w starostwie powiatowym, a jakość ich wykonania świadczy o bardzo dobrej wymianie informacji i współpracy pomiędzy starostwem powiatowym a gminami.

W większości kontrolowanych podmiotów brak jest informacji o ilości doręczanych kart powołania i wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony, które należało pozyskać przy uzgadnianiu planów z terenowymi organami administracji wojskowej.

Praktyczne uruchomienie akcji kurierskiej potwierdziło, iż w jednostkach organizacyjnych objętych kontrolą, osoby funkcyjne odpowiedzialne za realizację przedmiotowego przedsięwzięcia są w większości właściwie przygotowane do realizacji zadań związanych z prowadzeniem akcji kurierskiej w celu doręczania dokumentów powołania w przypadku zarządzenia ćwiczeń wojskowych w trybie natychmiastowego stawiennictwa oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Znane są zasady przyjmowania oraz przekazywania sygnałów, uruchomienia akcji oraz przekazywania informacji o jej przebiegu i wynikach.

Wątpliwości, co do realizacji powyższego zadania mogą wystąpić w jednostkach, w których plany są nieaktualne od 17 lat oraz w tych jednostkach, które nie brały udziału w ćwiczeniu (powiaty inowrocławski i bydgoski).

W kontrolowanych organach wraz z aktualizacją planów właściwie opracowano plany rozplakatowania obwieszczeń, w związku z ogłoszeniem powszechnej mobilizacji.

Dobrze realizowana jest współpraca organów administracji publicznej różnych szczebli z właściwymi organami Policji, które są przygotowane do zapewnienia niezbędnej pomocy w zabezpieczeniu akcji. Dokumentacja jest zawarta w planach działania jednostek Policji w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Komendanci komend i komisariatów Policji są należycie przygotowani do ewentualnego doręczenia kart powołania w przypadku niemożności realizacji tego przedsięwzięcia przez administrację publiczną. Na wyróżnienie zasługuje również zdeponowanie w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy 19 notatek uzgodnieniowych oraz organizacji zapewniania bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas mobilizacji, militaryzacji w tym udział w przechowywaniu i doręczaniu kart powołania, wezwań dla żołnierzy rezerwy w rejonie odpowiedzialności komend miejskich i powiatowych.

5. Realizacja zadań wynikających ze współpracy cywilno-wojskowej.

W ramach realizacji zadań wynikających ze współpracy cywilno-wojskowej kontrolą objęto:

- zakres i formy realizacji współpracy z SZ RP i wojskami sojusznicy,
- zapewnienie warunków do realizacji współpracy cywilno-wojskowej w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa (GOP).

Do pozytywów zaliczyć należy systemowe ujęcie współpracy cywilno-wojskowej w dokumentach o charakterze koncepcyjnym i stanowiących punkt wyjścia do dalszych działań, w szczególności w *Koncepcji wykonywania zadań obronnych w czasie pokoju*

w województwie kujawsko-pomorskim i w Planie Działania Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie realizacji zadań obronnych, obrony cywilnej oraz ochrony pracowników.

Przełożyło się to w dalszej kolejności na uwzględnienie współpracy cywilno-wojskowej w planach operacyjnych funkcjonowania, planach działania, a także programach i planach szkolenia obronnego.

Zespół Kontrolny pozytywnie ocenił znajomość problematyki w kontrolowanych podmiotach, z wyjątkiem nowych uwarunkowań współpracy cywilno-wojskowej w sytuacjach kryzysowych, wynikających z zagrożeń polityczno-militarnych (jak: działania poniżej progu wojny, wojna hybrydowa).

Słabą stroną rozwiązań systemowych w województwie jest element planowania operacyjnego, w postaci KRZO, ze względu na bardzo ogólne procedury realizacji zadania oraz brak dodatkowych informacji, np. danych kontaktowych – co ograniczać może współpracę cywilno-wojskową w sytuacji podwyższania GOP.

W każdym z 19 kontrolowanych podmiotów zawarto porozumienie, sporządzono protokół albo notatkę uzgodnienia, czy prowadzono korespondencję z podmiotami SZ RP.

Natomiast, możliwości wynikające z porozumień i uzgodnień – jako nieobligatoryjnych, lecz celowych oraz sprawdzonych działań, w pełni wykorzystano w przypadku K-PUW, jednostek Policji oraz starostw powiatowych w Inowrocławiu, Świeciu oraz Tucholi. W pozostałych podmiotach porozumienia i uzgodnienia pochodzą w znacznej części (ok. 50%) jeszcze z okresu sporządzenia planów operacyjnych (2011 r.) albo zawierają jedynie ogólne zapisy (ok. 80%), przez co nie wnoszą znaczącej wartości (poza nawiązaniem relacji między podmiotami).

W opinii Zespołu Kontrolnego – realizacja zadań wynikających ze współpracy cywilno-wojskowej **zapewnia warunki do tej współpracy w sytuacji podwyższania GOP na poziomie dobrym.**

6. Realizacja zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza (HNS) na rzecz wojsk sojusznicznych.

Głównym dokumentem regulującym przygotowanie i organizację systemu realizacji zadań HNS w województwie jest *zarządzenie nr 183 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie powołania Punktów Kontaktowych Host Nation Support (HNS)*. Na jego podstawie został utworzony Punkt Kontaktowy HNS (PK HNS) Wojewody Kujawsko-Pomorskiego oraz jednocześnie zarządzono utworzenie PK HNS przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, starostów, prezydentów miast na prawach powiatu, a także kierowników zespolonych służb, inspekcji oraz straży. Wszystkie kontrolowane podmioty, które miały obowiązek powołania PK HNS zrealizowały to zadanie, wydając własne dokumenty w tym zakresie. Wyznaczone osoby funkcyjne posiadały stosowne pełnomocnictwa-upoważnienia do pełnienia funkcji PK HNS (za wyjątkiem Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy) jak również wykazały się wiedzą niezbędną do wykonywania swoich obowiązków w obszarze wsparcia przez państwo-gospodarza oraz posiadały wszystkie nakazane w tym zakresie dokumenty.

Zakres tematyczny baz danych sił i środków na potrzeby HNS został ujednoczony we wszystkich podmiotach poprzez wydanie *Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w sprawie przygotowania i sposobu funkcjonowania systemu punktów kontaktowych Host*

Nation Support (HNS) w województwie kujawsko-pomorskim, stanowiące załącznik do przywołanego wyżej zarządzenia. Dane na potrzeby HNS są gromadzone i na bieżąco aktualizowane przez wszystkie PK HNS oraz przekazywane do PK HNS Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Niemniej jednak należy podkreślić, że zakres danych gromadzonych na potrzeby HNS jak i zadania realizowane przez poszczególne PK HNS nie w pełni odpowiadają wymaganiom dotyczącym zabezpieczenia sił sojuszniczych wyszczególnionym w TRZO adekwatnie do administrowanego obszaru. Ponadto, zadania z zakresu HNS wynikające z tabel zadań operacyjnych jak i opracowywanych na ich podstawie kart realizacji zadań operacyjnych, nie zawsze są właściwie przydzielone odpowiednim instytucjom oraz komórkom wewnętrznym. Pozytywnym przykładem w tym zakresie była realizacja zadań HNS przez Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w Bydgoszczy, który w wyniku dogłębnej analizy opracował stosowną do zakresu zadań realizowanych przez kierowany podmiot dokumentację PK HNS.

Zespół Kontrolny ocenił, że przygotowanie do realizacji zadań wynikających z funkcji państwa-gospodarza w K-PUW oraz jednostkach organizacyjnych administracji zespolonej i samorządowej, **umożliwia w stopniu dobrym ich realizację.**

7. Przygotowanie transportu i infrastruktury transportowej na potrzeby obronne państwa.

Podstawą dokonania oceny przygotowania transportu i infrastruktury transportowej na potrzeby obronne były w szczególności postanowienia *ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*¹¹ i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych¹², a także *ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych*¹³ oraz *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2001 r. w sprawie zasad koordynacji działań w zakresie przygotowania dróg na potrzeby obrony państwa*¹⁴. Kontrolę realizowano w oparciu o zapisy regulaminów organizacyjnych i dokumentów wytworzonych na potrzeby przygotowań obronnych w komórkach organizacyjnych K-PUW, UMWK-P oraz podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych.

Zespół Kontrolny skupił głównie uwagę na przygotowaniu wyznaczonych dróg na potrzeby obronne państwa, planach ich utrzymania i odbudowy oraz przygotowaniu do uruchomienia przepraw promowych w przypadku zniszczenia mostów na rz. Wisła w granicach województwa kujawsko-pomorskiego. Kontrolą objęto również przygotowanie Portu Lotniczego Bydgoszcz S.A. do zabezpieczenia potrzeb SZ RP i wojsk sojuszniczych podczas podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny. W tym zakresie szczegółowo przeanalizowano sposób koordynacji, planowania i przygotowania do realizacji zadań przez komórki organizacyjne K-PUW oraz UMWK-P, podległe

¹¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1430 z późn. zm.

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny, oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. Nr 34 poz. 294), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16 poz. 152).

¹³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. Nr 32 poz. 363 z późn. zm.

i nadzorowane jednostki organizacyjne oraz wytypowane przedsiębiorstwa realizujące zadania w dziale transport.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w celu właściwego zabezpieczenia procesu kierowania i nadzoru nad przygotowaniem infrastruktury transportowej na potrzeby obronne państwa, zapewniającymi między innymi ciągłość transportu i ruchu wojsk, komórki organizacyjne K-PUW i UMWK-P oraz podległe im i przez nie nadzorowane jednostki organizacyjne realizujące zadania w dziale transport - posiadają bazę danych o infrastrukturze transportowej oraz możliwościach jej wykorzystania na potrzeby obronne.

Dokumentacja planistyczna zarządców dróg na szczeblu samorządowych, na potrzeby realizacji zadań osłony technicznej wyznaczonej sieci dróg w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, została opracowana w sposób zróżnicowany. W Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy (ZDW) sporządzono *Plan osłony technicznej dróg o znaczeniu obronnym*, zgodnie ze standardami ustalonymi przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad¹⁵. Jest on corocznie poddawany analizie i aktualizacji. W ramach wykonywania zadań wynikających z planu osłony technicznej dróg w zakresie ich przygotowania na potrzeby obronne państwa przez samorządowych zarządców dróg (wojewódzkich, powiatowych), na szczeblu województwa prowadzona jest współpraca z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad o/Bydgoszcz, a ich realizacja odbywa się w oparciu o siły i środki przedsiębiorców, z którymi poszczególni zarządcy zawarli umowy obejmujące bieżące prace inwestycyjne oraz utrzymaniowe. Ponadto dla wszystkich obiektów inżynierskich na drogach znaczenia obronnego, będących pod dyktando ZDW, została określona wojskowa klasa obciążenia MLC¹⁶. Istotnym jest również wyznaczenie klasy obciążenia MLC dla obiektów inżynierskich na drogach powiatowych.

W celu zapewnienia osłony technicznej sieci drogowej o znaczeniu obronnym w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zawarł porozumienie¹⁷ oraz wydał stosowne decyzje nakładające obowiązek wykonywania zadań obronnych przez trzy przedsiębiorstwa z zakresu drogownictwa¹⁸. Podjęte działania nie w pełni gwarantują realizację postawionych zadań, wymagają kontynuacji związanej z dokonaniem uzgodnień i podpisaniem umów uszczegóławiających zakres i sposób realizacji zadań oraz opracowaniem niezbędnej dokumentacji specjalistycznej do sformowania jednostek zmilitaryzowanych.

Nie nadano biegu realizacji zadania organizacji i uruchomienia, wyznaczenia i przygotowania do formowania jednostek zmilitaryzowanych - Oddziałów Przepraw

¹⁵ Zarządzenie nr 11 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 29 kwietnia 2005 r. w sprawie wykonania planu osłony technicznej dróg o znaczeniu obronnym na obszarze kraju.

¹⁶ Military Load Classification – Wojskowa Klasa Obciążenia – standardowy system NATO określający parametry nośności obiektów inżynierskich dla pojazdów wojskowych.

¹⁷ Porozumienie w sprawie współpracy w zakresie przygotowania jednostek organizacyjnych obszaru drogownictwa do wykonywania zadań obronnych realizowanych w drodze militaryzacji zawarte w dniu 25 lutego 2008 r. w Bydgoszczy między Wojewodą Kujawsko-Pomorskim a Dyrektorem Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Bydgoszczy.

¹⁸ Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Kobylarnia S.A., 86-061 Brzoza, Kobylarnia 8, Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. z siedzibą w Świeciu, Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynierskiego S.A. w Toruniu, ul. Wapienna 10.

Promowych (OPP) do realizacji przewozów przez rz. Wisła w przypadku zniszczenia mostów stałych.

Nie podjęto również właściwych działań w zakresie zapewnienia przyjęcia i wyładowania personelu, a także sprzętu wojskowego w Porcie Lotniczym Bydgoszcz S.A. podczas podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.

W ocenie Zespołu Kontrolnego komórki organizacyjne administracji rządowej i samorządowej województwa kujawsko-pomorskiego oraz podległe i nadzorowane jednostki organizacyjne, a także wytypowane przedsiębiorstwa realizujące zadania w dziale transport nie są w pełni przygotowane do realizacji nałożonych zadań operacyjnych w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny. Stworzony system wymaga ponownej analizy, podobnie jak nałożone na poszczególne jednostki i komórki organizacyjne zadania operacyjne. Zasadnicze zadania obronne w działach gospodarka wodna oraz transport nie zostały prawidłowo przeanalizowane, zaplanowane i rozdysponowane do poszczególnych zarządców infrastruktury transportowej (drogowej, lotniskowej).

Stwierdzono potrzebę dokonania w TRZO K-PUW oraz podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, analizy i weryfikacji w zakresie wskazania w niektórych zadaniach operacyjnych właściwych organów administracji publicznej do bezpośredniej realizacji oraz współdziałania i koordynowania uwzględniając zakres ich kompetencji oraz posiadane siły i środki. Po weryfikacji zadań, należy przeprowadzić analizę i korekty zapisów w KRZO.

Zauważono również, że nie wszystkie kontrolowane jednostki organizacyjne uwzględniły w dokumentacji współpracę z Wojewódzkim Sztabem Wojskowym (WSzW), Wojskowymi Komendami Uzuppełnień (WKU) oraz Wojskową Komendą Transportu (WKTr).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Zespołu Kontrolnego przyjęte rozwiązania nie **zapewniają pełnej realizacji zadań** w tym obszarze. W celu zagwarantowania ciągłości osłony technicznej wyznaczonej sieci drogowej w wyższych stanach gotowości obronnej państwa, należy jak najszybciej zakończyć proces przygotowania do militaryzacji wytypowanych przedsiębiorstw z zakresu drogownictwa. Ponadto należy objąć przygotowaniem do militaryzacji Port Lotniczy Bydgoszcz S.A. oraz rozpoznać możliwości wyznaczenia i nałożenia zadań formowania Oddziału Przepraw Promowych na przedsiębiorstwa z branży hydro-technicznej lub żeglugi śródlądowej, które będzie można objąć przygotowaniem do militaryzacji.

Na podkreślenie zasługuje wysoki poziom przygotowania osób funkcyjnych (duże zaangażowanie, szeroka wiedza, prowadzenie dokumentacji) w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego, Miejskich Zakładach Komunikacyjnych w Bydgoszczy jak również gotowość jednostek Policji do realizacji zadań z zakresu osłony prewencyjnej Podstawowej Wojskowej Sieci Dróg oraz działań ochronno-obronnych infrastruktury transportowej, szczególnie w Komendzie Miejskiej Policji w Bydgoszczy.

8. Przygotowanie do realizacji zadań w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Zatwierdzona w 2017 r. przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego *Koncepcja wykonywania zadań obronnych w czasie pokoju w województwie kujawsko-pomorskim*

obejmuje zadania związane z przygotowaniem systemu kierowania, w tym organizacją i funkcjonowaniem stanowisk kierowania.

Problematykę w tym zakresie reguluje *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym*¹⁹. Zgodnie z tym rozporządzeniem dla wojewody przygotowuje się główne stanowisko kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy oraz zapasowe stanowisko kierowania, natomiast dla pozostałych organów - główne stanowisko kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy.

Celem realizacji powyższych zadań Wojewoda Kujawsko-Pomorski wydał *zarządzenie nr 128/2011 z dnia 9 maja 2011 r. w sprawie wprowadzenia Założenia do organizacyjnego zabezpieczenia warunków funkcjonowania Wojewody oraz Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy na Głównym Stanowisku Kierowania Wojewody, a także organizacji przemieszczenia wydzielonych sił i środków Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy na Główne Stanowisko Kierowania Wojewody w Zapasowym Miejscu Pracy*.

Wszystkie kontrolowane jednostki posiadały dokumentację dotyczącą głównego stanowiska kierowania w stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy, a K-PUW posiadał dokumentację dla zapasowego stanowiska kierowania. Dokumentacja ta była przygotowana na dobrym poziomie, z dbałością o zachowanie jej możliwie jednolitej formy w województwie. Urząd wojewódzki opracował *Instrukcję opracowania dokumentacji przemieszczenia organu z dotychczasowego miejsca pracy na główne stanowisko kierowania w zapasowym miejscu pracy* i udostępnił ją wszystkim jednostkom w województwie. Nie wszędzie jednak opracowano instrukcje pracy na stanowiskach kierowania.

Zadania dotyczące systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym zostały prawidłowo ujęte w planach operacyjnych, w tym w TRZO i KRZO. Stwierdzono jedynie przypadki braku ujęcia trzech zadań operacyjnych w jednostkach, do których przesyłany był wypis z wojewódzkiego planu operacyjnego.

Do wyróżniających się jednostek zaliczyć można Urząd Miejski w Bydgoszczy, Starostwo Powiatowe z Tucholi, Urząd Gminy w Gostycynie, Urząd Marszałkowski w Toruniu, a także Starostwa Powiatowe w Chełmnie i Świeciu. W wielu jednostkach sprawami obronnymi zajmują się pracownicy, którzy pomimo nałożenia na nich innych obowiązków, z dużym zaangażowaniem realizują zadania obronne.

Odnosnie wyposażenia głównych stanowisk kierowania w zapasowym miejscu pracy, na umiarkowanym poziomie kształtowało się zapewnienie ciągłości pracy jednostki, zwłaszcza tam, gdzie na zapasowe miejsce pracy wybrany został obiekt niebędący obiektem własnym. Pojawiały się wówczas problemy z zapewnieniem zasilania awaryjnego (wyposażeniem w agregat prądowłórczy). Ponadto nie zawsze zdawano sobie sprawę z konieczności zapewnienia ciągłości działania jednostki poprzez zapewnienie przez systemy teleinformatyczne dostępu do tych samych zasobów informacyjnych (baz danych), jakie wykorzystywane są w stałej siedzibie.

K-PUW pod względem przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym **jest przygotowany do realizacji zadań na poziomie dobrym.**

¹⁹ Dz. U. Nr 98 poz. 978 i z 2016 r. poz. 917

9. Przygotowanie koncepcji stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa.

W ramach kontroli sprawdzeniu podlegała koncepcja stałego dyżuru na potrzeby kierowania województwem, organizacja systemu stałych dyżurów oraz dokumentacja stałego dyżuru.

Dokumentem regulującym problematykę systemu stałych dyżurów w województwie kujawsko-pomorskim jest *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa*²⁰ oraz *zarządzenie nr 350/2016 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania systemu stałych dyżurów w województwie kujawsko-pomorskim*. Zarządzenie definiuje cel utworzenia oraz zadania stałego dyżuru, reguluje zasady jego organizacji i funkcjonowania, jak również określa wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz przedsiębiorców, zobligowanych do utworzenia stałych dyżurów.

Stosownie do zapisów zarządzenia, we wszystkich skontrolowanych komórkach i jednostkach organizacyjnych wydano akty wewnętrznego kierowania powołujące stałe dyżury.

Przyjęta koncepcja organizacji systemu stałych dyżurów Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, została oparta na hierarchicznym przekazie decyzji i informacji pomiędzy szczeblem wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Ponadto, koncepcja nakłada wymóg utworzenia tzw. punktów alarmowych/kontaktowych (na bazie funkcjonujących całodobowo służb dyżurnych), które zapoczątkowują proces uruchamiania stałych dyżurów w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych.

Inicjatorem procesu uruchamiania stałych dyżurów na obszarze województwa jest Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, które przekazuje stosowne informacje i sygnały do ogniw pośrednich (UMWK-P oraz starostw powiatowych), a te z kolei do ogniw końcowych (urzędów gmin, urzędów miast oraz jednostek organizacyjnych). Zgodnie z przyjętą koncepcją, meldunki zwrotne o stanie realizacji zadań przekazywane są do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego poprzez ogniwa pośrednie.

W skontrolowanych komórkach i jednostkach organizacyjnych, stałe dyżury tworzone są na bazie sekretariatów lub innych wyznaczonych pomieszczeń, znajdujących się w pobliżu miejsca pracy kierownika danej jednostki organizacyjnej. Miejsca pełnienia stałego dyżuru zostały wyposażone w łączność radiotelefoniczną, faksową oraz Internet (poczta elektroniczna).

Dokumentacja stałych dyżurów została przygotowana poprawnie, zgodnie z wytycznymi Dyrektora WBiZK K-PUW. Należy przy tym podkreślić, że jest ona dokumentem, podlegającym cyklicznej aktualizacji. W jej skład wchodzi m.in.: akt wewnętrznego kierowania powołujący stały dyżur, instrukcja organizacji i działania stałego dyżuru, grafik pełnienia służby, dziennik ewidencji informacji, książka meldunków oraz plan powiadamiania kadry kierowniczej i pracowników urzędu.

Osoby odpowiedzialne za organizację i funkcjonowanie stałych dyżurów, jak również wchodzące w skład ich obsad, posiadają wymaganą wiedzę merytoryczną i umiejętności praktyczne pozwalające na realizację postawionych zadań i terminowe przekazywanie decyzji.

²⁰ Dz. U. Nr 219 poz. 2218

Na szczególne wyróżnienie zasługuje dokumentacja stałego dyżuru przygotowana przez Pełnomocnika do spraw Ochrony Informacji Niejawnych i Obrony Cywilnej Urzędu Miejskiego w Ciechocinku.

Problematyka stałego dyżuru została ujęta w planach szkolenia obronnego większości skontrolowanych komórek i jednostek organizacyjnych. Szkolenia odbywają się najczęściej od jednego do dwóch razy w roku i mają formę treningów praktycznych.

W opinii Zespołu Kontrolnego, przyjęta koncepcja organizacji i funkcjonowania systemu stałych dyżurów w województwie kujawsko-pomorskim **zapewnia ciągłość przekazywania decyzji oraz terminowość realizacji zadań** ujętych w planach operacyjnych.

10. Planowanie i realizacja zadań gospodarczo obronnych.

10.1 W zakresie inwestycji obronnych i przygotowań obronnych przedsiębiorców.

Zespół Kontrolny stwierdził, że w województwie kujawsko-pomorskim nie planowano i nie realizuje się inwestycji obronnych.

Włączanie przedsiębiorców w system przygotowań obronnych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego odbywa się w dwóch trybach – w stosunku do spółek prywatnych na zasadach określonych w *ustawie z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców*, natomiast w stosunku do spółek, których uprawnienia z tytułu posiadanych udziałów lub akcji wykonują jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez te jednostki.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski, w trybie *ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców*, nałożył w latach 2006-2007 trzy decyzje administracyjne na przedsiębiorców sektora budownictwa drogowo-mostowego (Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. w Świeciu, Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. w Kobyłarni, Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego z siedzibą w Toruniu) obligujące ich do realizacji zadań z zakresu militaryzacji oraz szkolenia obronnego. Przedmiotowe decyzje zostały zmienione w 2008 roku poprzez rozszerzenie zakresu nałożonych zadań obronnych o obowiązek prowadzenia osłony technicznej dróg o znaczeniu obronnym w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Ww. *ustawa* nie precyzuje takiego zadania, jednak w związku z tym, że katalog wymienionych w niej zadań obronnych możliwych do nałożenia na przedsiębiorców jest katalogiem otwartym, to działanie wojewody jest właściwe tak pod względem formalnym, jak i merytorycznym w kontekście przygotowania infrastruktury transportowej w województwie na potrzeby obronne państwa.

Pomimo nałożenia przedmiotowych decyzji przedsiębiorcy nie zostali skutecznie włączeni w system przygotowań obronnych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Nie zostały zawarte umowy na realizację zadań obronnych oraz w konsekwencji nie podjęto działań organizacyjno-mobilizacyjnych, szkoleniowych i rzeczowo-finansowych przygotowujących przedsiębiorców do realizacji nałożonych zadań obronnych.

Spółki, w których uprawnienia z tytułu posiadanych udziałów lub akcji wykonują jednostki samorządu terytorialnego włączane są w system przygotowań obronnych przez urząd marszałkowski i urzędy miejskie, zgodnie z kluczem wynikającym z tzw. uprawnień

korporacyjnych. Traktowane są one jako jednostki organizacyjne tych urzędów i tym samym realizują zadania obronne zgodnie z wewnętrznymi aktami normatywnymi. Spółki te są właściwie przygotowane do realizacji wyznaczonych im zadań.

10.2 W zakresie przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa.

W zakresie realizowania przez podmioty lecznicze zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania oraz wykorzystania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa oraz właściwości organów w tych sprawach²¹, Zespół Kontrolny skoncentrował się na sprawdzeniu przygotowania administracji publicznej oraz podmiotów leczniczych do realizacji zadań obronnych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji świadczeń na potrzeby SZ RP.

Zapoznano się z dokumentacją planistyczną opracowaną na poszczególnych szczeblach administracji publicznej oraz w podmiotach leczniczych.

W celu realizacji zadań wynikających z ww. rozporządzenia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, zarządzeniem nr 30/2017 z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie opracowania planów przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, nałożył na organy samorządu terytorialnego oraz podmioty lecznicze obowiązek opracowania planów przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa.

Stwierdzono, iż kontrolowane urzędy oraz podmioty lecznicze posiadały, opracowaną i zatwierdzoną przez odpowiednie organy administracji publicznej, dokumentację. Plany przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, w zakresie dotyczącym wydzielania łóżek dla służb mundurowych, zostały uzgodnione z właściwymi przedstawicielami resortowymi. Informacje zawarte w planach wykazują zgodność z danymi zawartymi w *Planie przygotowań podmiotów leczniczych województwa kujawsko-pomorskiego na potrzeby obronne państwa*. W większości przypadków osoby odpowiedzialne za opracowanie dokumentacji planistycznej posiadały właściwe przygotowanie merytoryczne w zakresie realizacji zadań na potrzeby obronne państwa. Wystąpiły jednostkowe przypadki osób nowozatrudnionych, wdrażających się do wykonywania obowiązków służbowych, u których stwierdzono braki w powyższym zakresie.

W celu ułatwienia i ujednoczenia zasad tworzenia zastępczych miejsc szpitalnych (ZMSz), w zarządzeniu Nr 30 zamieszczono - w formie załącznika - *Instrukcję dotyczącą planowania, organizacji i funkcjonowania zespołów zastępczych miejsc szpitalnych w województwie kujawsko-pomorskim*. Wojewoda wskazał organy odpowiedzialne za opracowanie planów dotyczących organizacji i funkcjonowania ZMSz, natomiast nie określił ich konkretnej liczby, co w konsekwencji skutkowało brakiem zaplanowania ponad 200 ZMSz. Organy samorządu terytorialnego oraz podmioty lecznicze właściwe ze względu na lokalizację tworzonych ZMSz posiadają opracowaną w tym zakresie i zatwierdzoną dokumentację. Jednakże w licznych przypadkach stwierdzono, że nie

²¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 741

uwzględniono w niej nowych zestawów medycznych, służących do poszerzania łóżkowej bazy szpitalnej oraz wyposażenia ZMSz.

Należy także zauważyć, że nie wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze otrzymały wypisy z tabel realizacji zadań operacyjnych, w celu opracowania własnych dokumentów planistycznych w tym zakresie, co w sposób oczywisty wpływa na ograniczenie możliwości sprawnej ich realizacji w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa.

Na podkreślenie zasługuje bardzo dobra współpraca pomiędzy WBiZK a Wydziałem Zdrowia Kujawsko-Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego, w zakresie dotyczącym opracowywania wojewódzkiego bilansu personelu medycznego. Bilans personelu medycznego na szczeblu urzędu wojewódzkiego prowadzony jest prawidłowo, niemniej jednak wskazanym jest dokonanie analizy pod kątem możliwości pozyskiwania bardziej szczegółowych danych z podmiotów leczniczych.

Mając powyższe na uwadze można stwierdzić, że Wojewoda Kujawsko-Pomorski jest **przygotowany w stopniu dobrym do realizacji zadań** w zakresie poszerzania łóżkowej bazy szpitalnej, w tym wydzielania łóżek dla SZ RP oraz uruchamiania i funkcjonowania ZMSz.

11. Planowanie i organizowanie świadczeń na rzecz obrony.

Czynności kontrolne w przedmiotowym obszarze realizowano na podstawie zapisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej²² oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, dotyczących świadczeń na rzecz obrony, którymi są rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie:

- *świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju*²³,
- *świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju*²⁴,
- *świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny*²⁵.

Zgodnie z regulaminem K-PUW w Bydgoszczy zadania z kontrolowanego zakresu realizuje i nadzoruje Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców. Natomiast ukierunkowanie działalności w kontrolowanym zakresie oraz zadania do realizacji dla organów: zespolonej administracji rządowej, administracji niezespolonej oraz samorządu terytorialnego na rok 2017 zostały określone w *Koncepcji wykonywania zadań obronnych w czasie pokoju w województwie kujawsko-pomorskim*.

W wyniku prowadzonych czynności stwierdzono, że kontrolowane podmioty i jednostki organizacyjne właściwie dokumentują i prowadzą postępowania administracyjne w celu wydania stosownych decyzji administracyjnych. We wszystkich kontrolowanych jednostkach wnioski w sprawie przeznaczenia w ramach obowiązku świadczeń osobistych i rzeczowych zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji. W konsekwencji powyższego w skali województwa nałożono 7954 świadczeń osobistych oraz 8869 świadczeń rzeczowych.

Na uwagę zasługuje ukierunkowanie działalności w omawianym obszarze. W ramach broszury *Wyjaśnienia dotyczące nakładania obowiązku świadczeń na rzecz obrony oraz*

²² Dz. U. z 2017 r. poz. 1430

²³ Dz. U. z 2004 r. Nr 229 poz. 2307 z późn. zm.

²⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 181 poz. 1872 z późn. zm.

²⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 203 poz. 2081 z późn. zm.

przeznaczania do ich wykonania (WSOC.1.5256/2/11 z dnia 27 stycznia 2011 r.) ujęto zasadnicze informacje mające wpływ na realizację postępowań administracyjnych. W rezultacie w 2017 roku wszystkie urzędy (tj. 144 jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego) terminowo przekazały do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców *Zestawienia zawierające liczbę i rodzaje świadczeń osobistych i rzeczowych*, a na podstawie otrzymanych zestawień wydział opracował, wymagane na poziomie województwa, *Zbiornicze wykazy świadczeń przewidzianych do wykonania na obszarze województwa*.

Niemniej w niektórych organach samorządowych odnotowano przypadki wydania decyzji administracyjnych obarczonych wadami prawnymi, tzn.:

- w decyzjach administracyjnych w sprawie nałożenia obowiązku świadczeń osobistych określono czas wykonywania świadczenia osobistego bezterminowo, co jest niezgodne z art. 216 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony RP, który określa, iż czas wykonywania świadczeń osobistych nie może jednorazowo przekraczać siedmiu dni,
- w niektórych decyzjach administracyjnych w sprawie przeznaczania pojazdów do wykonywania świadczeń rzeczowych na rzecz obrony wskazano, że świadczenie rzeczowe ma być wykonane na rzecz Grupy Zabezpieczenia Dostarczenia, która to jako struktura funkcjonalna ustanowiona wojskowymi dokumentami normatywnymi (nie funkcjonuje w dokumentach prawa powszechnie obowiązującego) nie posiada osobowości prawnej (nie jest jednostką organizacyjną). W konsekwencji posiadaczowi rzeczy ruchomej, nie określono jednostki organizacyjnej, od której w przypadku wezwania do wykonania świadczenia mógłby domagać się wypłaty ryczałtu za używanie przedmiotu świadczenia rzeczowego, wymienionego w art. 214 ust. 2 powyżej przywołanej ustawy.

Wydanie wadliwych decyzji wynika z przeprowadzenia niedostatecznie wnikliwej analizy wniosków o nałożenie obowiązku świadczeń na rzecz obrony, błędnie sporządzonych przez upoważnione organy – Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego oraz Wojskową Komendę Uzupelnień.

Stwierdzono również, że w ramach planowania świadczeń osobistych w stosunku do osób przewidzianych do realizacji akcji kurierskiej, polegającej na doręczaniu dokumentów powołania do czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń, organy administracji samorządowej nie w pełni wykorzystują ustawową możliwość wykorzystania posiadanych przez te osoby środków transportowych.

Ponadto nie wszystkie kontrolowane organy administracji samorządowej opracowały wymagane rozporządzeniami Rady Ministrów *Plany świadczeń osobistych i świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny* oraz nie wszystkie jednostki organizacyjne na rzecz, których mają być wykonywane świadczenia osobiste na rzecz obrony sporządziły *Plany wykorzystania świadczeń osobistych*.

Nie budzi zastrzeżeń prowadzenie postępowań odwoławczych od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie przeznaczenia do wykonywania świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony. Niewielka liczba składanych odwołań od wydanych decyzji dowodzi o dobrym typowaniu osób oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości

przeznaczonych do świadczeń na rzecz obrony, co świadczy o prawidłowym prowadzeniu spraw na poziomie samorządowym.

W ocenie Zespołu Kontrolnego, zakres wykonywanych przedsięwzięć związanych z planowaniem i organizowaniem świadczeń na rzecz obrony **zapewnia prawidłowe działanie w wyższych** stanach gotowości obronnej państwa podmiotów, na rzecz których zostały nałożone świadczenia.

12. Uwzględnianie potrzeb obronności w planowaniu zagospodarowania przestrzennego.

Czynności kontrolne w zakresie uwzględniania potrzeb obronności w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prowadzono w wybranych komórkach organizacyjnych K-PUW, UMWK-P oraz jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego, w oparciu o unormowania prawne wynikające z *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*²⁶.

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach, w procedurach planistycznych dotyczących zawiadamiania właściwych organów o podejmowanych uchwałach, opiniowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, uczestniczyły właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa.

W przypadku dokumentów planistycznych sporządzanych na szczeblu samorządów terytorialnych organ nadzoru, jakim jest wojewoda, na podstawie przekazywanej przez organ wykonawczy gminy uchwały, dokonywał pozytywnej oceny zgodności przedmiotowych dokumentów z przepisami prawa.

Dodatkowo należy wskazać, że K-PUW, dążąc do właściwej współpracy w zakresie działalności nadzorczej nad samorządami, cyklicznie organizował szkolenia dedykowane przedstawicielom jednostek samorządowych. W ramach szkoleń omawiane były między innymi standardy dotyczące procedur sporządzania dokumentacji planistycznej, w tym również wymagania odnoszące się do uwzględniania potrzeb obronności w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W planowaniu przestrzennym na poziomie województwa procedura uchwalania obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego województwa przebiegała w sposób prawidłowy, zgodnie z przywołaną ustawą. W obowiązującym *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*²⁷, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa zostały uwzględnione w rozdziale poświęconym obronności i bezpieczeństwa państwa, oraz realizowane są poprzez zapisy planu dotyczące „inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym”.

W czasie czynności kontrolnych trwały prace nad nową edycją *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*²⁸. Projekt planu zawierał rozdział poświęcony obronności i bezpieczeństwu państwa jak również

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1073

²⁷ Uchwała Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.

²⁸ Uchwała nr LIV/823/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

inwestycjom celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością.

Zespół Kontrolny pozytywnie odebrał współpracę objętych kontrolą organów planowania przestrzennego szczebla wojewódzkiego oraz samorządu terytorialnego z organami obronności, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa.

W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że w obszarze odnoszącym się do uwzględniania potrzeb obronności w planowaniu i zagospodarowaniu **zapewniona jest prawidłowa realizacja zadań.**

13. Przygotowanie rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych.

W ramach kontroli przygotowania rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych, zapoznano się z dokumentacją, która opracowywana jest na podstawie art. 116 *ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*²⁹ i *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny*³⁰.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w większości kontrolowanych podmiotów, postępowania reklamacyjne są prowadzone, a dokumentacja przeważnie nie budzi zastrzeżeń. Reklamowanie z urzędu jest realizowane w stosunku do osób spełniających kryteria określone w ww. aktach prawnych, a na wniosek – według potrzeb kadrowych danego podmiotu. Wnioski i zawiadomienia są sporządzane prawidłowo, a osoby reklamowane potwierdzają ten fakt własnoręcznym podpisem. Ponadto, wojskowe komendy uzupełnień są zawiadamiane o ustaniu przyczyn reklamowania. Zdarzają się jednak przypadki, gdzie prowadzone jest wyłącznie reklamowanie z urzędu, a nawet takie, gdzie reklamowanie nie jest prowadzone w ogóle. Sporadycznie odnotowano również uchybienia polegające na niepodpisywaniu zawiadomień lub wniosków przez osoby, których te dokumenty dotyczą personalnie.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji należy uznać, że **stan przygotowania rezerw osobowych prezentuje dobry poziom.** W większości przypadków zabezpieczono zasoby kadrowe na wypadek ogłoszenia mobilizacji lub na czas wojny. W tym miejscu należy wyróżnić K-PUW, Urząd Miasta Bydgoszcz, Urząd Miasta Toruń oraz kontrolowane jednostki Policji. Nadmienić trzeba, że w tych podmiotach, gdzie nie jest prowadzone reklamowanie na wniosek albo w ogóle nie reklamuje się pracowników, osoby zajmujące się problematyką obronną wyraziły gotowość do podjęcia stosownych działań w przedmiotowym zakresie.

Należy zaznaczyć, że w K-PUW wypracowano model planowania rezerw osobowych w oparciu o analizę zadań obronnych danej komórki urzędu w kontekście potrzeb kadrowych do ich realizacji. W związku z powyższym w celu doskonalenia planowania rezerw osobowych w województwie zasadnym jest, aby K-PUW proponował to rozwiązanie oraz upowszechniał ogólną wiedzę w zakresie reklamowania w ramach prowadzonych szkoleń obronnych.

²⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1430 z późn. zm.

³⁰ Dz. U. Nr 210 poz. 2136 z późn. zm.

14. Realizacja procesu przygotowań jednostek przewidzianych do militaryzacji.

We właściwości Wojewody Kujawsko-Pomorskiego zgodnie z *Wykazem jednostek organizacyjnych podlegających militaryzacji* znajdują się trzy bazy formowania specjalnie tworzonych jednostek zmilitaryzowanych przygotowywane dla ministra właściwego do spraw transportu.

Brak kontaktów przedstawicieli K-PUW z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad o/Bydgoszcz oraz przedsiębiorcami wytypowanymi do osłony technicznej dróg skutkowało zaniechaniem przygotowań organizacyjno-mobilizacyjnych.

Ponadto Zespół Kontrolny stwierdził, że choć przedsiębiorcy wykazują duże zainteresowanie przygotowaniem obronnymi, przedstawiciele K-PUW odpowiedzialni za przygotowania obronne realizowane w obszarze przygotowania jednostek przewidzianych do objęcia militaryzacją w województwie nie podjęli stosownych działań.

Należy ponownie poddać analizie zasadność powierzenia zadań związanych z przygotowaniem jednostek przewidzianych do objęcia militaryzacją Wydziałowi Infrastruktury K-PUW.

W ocenie Zespołu Kontrolnego działania organizacyjne w K-PUW nie są realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i **nie zapewniają właściwej realizacji zadań** w zakresie przygotowania jednostek przewidzianych do militaryzacji.

15. Przygotowanie szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

W województwie kujawsko-pomorskim znajduje się jeden obiekt uznany przez Radę Ministrów za szczególnie ważny dla bezpieczeństwa i obronności państwa kategorii I, który jest chroniony z udziałem SZ RP. Pomimo, iż Wojewoda Kujawsko-Pomorski utracił właściwość do tego obiektu we wrześniu 2016 r., ze względu na umieszczenie przedsiębiorcy w *Wykazie przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym*, do dnia dzisiejszego brak jest wystąpienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z wnioskiem do Rady Ministrów w sprawie utraty przez obiekt jego szczególnego znaczenia z powodu utraty właściwości w stosunku do tego obiektu.

W ocenie Zespołu Kontrolnego działania w K-PUW, nie są realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i **nie zapewniają właściwej realizacji zadań** w zakresie ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

16. Planowanie i realizacja szkolenia obronnego.

Zespół Kontrolny stwierdził, iż na potrzeby planowania i realizacji szkolenia obronnego w województwie kujawsko-pomorskim opracowano dokumenty wymagane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego³¹ oraz Wytycznymi Ministra Obrony Narodowej do szkolenia obronnego realizowanego w latach 2017-2022.

W tym zakresie wojewoda wydawał:

- corocznie wytyczne do szkolenia obronnego organizowanego przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Obowiązujące Wytyczne Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

³¹ Dz. U. poz. 1829

z dnia 24 listopada 2016 roku do działalności w zakresie szkolenia obronnego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 roku,

- programy szkolenia obronnego w województwie na sześcioletni okres planistyczny z ich aktualizacją co dwa lata. Obowiązujący *Program szkolenia obronnego w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2017-2022,*
- corocznie plany szkolenia obronnego w województwie. Obowiązujący *Plan szkolenia obronnego województwa kujawsko-pomorskiego na rok 2017.*

Na podstawie analizy przedstawionych dokumentów dotyczących szkolenia obronnego i uzyskanych wyjaśnień od kierownika Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej w WBiZK K-PUW, Zespół Kontrolny stwierdził poprawność przyjętej koncepcji szkolenia obronnego w województwie, odpowiadającej potrzebom szkoleniowym obszarów przygotowań obronnych, za które odpowiada wojewoda.

Realizując zadania koordynatora szkolenia obronnego Wojewoda Kujawsko-Pomorski wydaje corocznie wytyczne *do szkolenia obronnego* organizowanego przez organy samorządu terytorialnego i uzgadnia plany szkolenia opracowane przez te organy w zakresie ich zgodności z wytycznymi. Zespół Kontrolny stwierdził, iż wytyczne zawierają wszystkie ustalenia wymagane w/w rozporządzeniem Rady Ministrów, poza wymagalnym wytyczeniem kierunków szkolenia na dany okres planistyczny, które zastąpione zostały wskazaniem głównego celu szkolenia obronnego i celów pozostałych na dany rok. Powyższe powoduje, iż wytyczne wojewody nie w pełni spełniają swoją rolę tj. wytyczanie głównych kierunków szkolenia w województwie i tym samym w małym stopniu są wykorzystywane przez organizatorów szkolenia. W konsekwencji cele szkolenia określane przez organizatorów szkolenia w województwie w planach szkolenia obronnego nie wynikają z programów szkolenia obronnego, a przejmowane są wprost z wytycznych wojewody, często bez ich właściwego dostosowania do potrzeb szkoleniowych, realizowanych zadań obronnych i pozycji organizatora szkolenia w systemie obronnym województwa.

Zespół Kontrolny stwierdził poprawność w określaniu grup szkoleniowych i odpowiedni zakres obejmowania ich szkoleniem obronnym, w szczególności w szkoleniu organizowanym przez Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Starostę Tucholskiego.

W ocenie Zespołu Kontrolnego, przyjęta koncepcja szkolenia obronnego w województwie, jak i sposób koordynowania i organizowania szkolenia obronnego uwzględniający rzeczywiste potrzeby w zakresie przygotowań obronnych **w sposób dobry wspierają realizację zadań** w ramach przygotowań obronnych realizowanych w województwie.

Jednocześnie w celu wzmocnienia wsparcia procesu przygotowań obronnych przez system szkolenia Zespół Kontrolny zaleca ponowne przeanalizowanie kwestii dotyczących: wytycznych do szkolenia obronnego, w szczególności w zakresie wytyczania głównych kierunków szkolenia; finansowania szkolenia organizowanego przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast zgodnie z postanowieniami przywołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów; dodatkowego objęcia szkoleniem obronnym pracowników odpowiedzialnych za sprawy obronne w jednostkach samorządu terytorialnego w zakresie przyjętego w województwie sposobu, trybu i uwarunkowań realizacji zadań obronnych w poszczególnych obszarach przygotowań obronnych.

17. Kontrola realizacji zadań obronnych.

Najważniejszym narzędziem nadzoru wykorzystywanym przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w celu określenia stanu przygotowań obronnych są kontrole problemowe. Za ich planowanie i wykonywanie odpowiada WBiZK K-PUW. Zadanie to realizowane jest na podstawie i zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych³². Ponadto wydano zarządzenie nr 14/08 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 stycznia 2008 r w sprawie ustalenia i wprowadzenia regulaminu kontroli wykonywania zadań obronnych zarządzanej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, które określa cel, zakres, tryb i warunki przeprowadzania kontroli wykonywania zadań obronnych planowanych i realizowanych w wydziałach K-PUW, jednostkach organizacyjnych administracji zespolonej w województwie, jednostkach samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwach realizujących zadania obronne nałożone przez wojewodę.

Analiza procesu planowania i realizacji kontroli problemowych wskazuje, że przebiegają one poprawnie i spełniają wymogi w zakresie trybu postępowania (zarządzanie, prowadzenie, sporządzanie dokumentacji kontroli).

Do zakresu przedmiotowego kontroli włącza się prawie całą problematykę przygotowań obronnych oraz tematykę obrony cywilnej. Jednakże nie obejmuje się zagadnień związanych z kontrolą realizowaną przez samorząd terytorialny, co skutkuje między innymi tym, że nie wszyscy starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie prowadzą kontrole problemowe wykonywania zadań obronnych w stosunku do podległych im jednostek, na które nałożono zadania obronne.

Kontrole problemowe prowadzone są w stosunku do wszystkich podmiotów będących we właściwości wojewody. Tak sprawne typowanie jednostek do kontroli oraz objęcie kontrolami wszystkich jednostek w województwie możliwe jest dzięki opracowaniu harmonogramu prowadzenia kontroli problemowych w cyklu pięcioletnim.

Kontrole wykonywania zadań obronnych prowadzone są głównie przez pracowników Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej wspieranych przez przedstawicieli wydziałów K-PUW, administracji zespolonej w województwie oraz innych organów administracji publicznej w województwie.

Wyniki kontroli ujmowane są w protokołach pokontrolnych. W ramach sprawdzenia realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych prowadzone są w niektórych, szczególnie negatywnie ocenionych podmiotach, kontrole doraźne.

Na wyróżnienie zasługuje wzorowo prowadzona działalność kontrolna przez Biuro Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Wydziału Ochrony Ludności Urzędu Miasta w Toruniu, gdzie dokonuje się ocen kontrolowanych podmiotów, prowadzi się analizy postępów oraz wyróżnia najlepszych.

Oceniając sposób przygotowania i prowadzenia kontroli, przyjmowany na jej potrzeby zakres przedmiotowy i podmiotowy oraz częstotliwość prowadzenia kontroli w stosunku do poszczególnych organów należy stwierdzić, że funkcjonujące w województwie rozwiązania **zapewniają Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu właściwy nadzór nad realizacją przygotowań obronnych.**

³² Dz. U. Nr 16 poz. 151 z późn. zm.

III. OCENA PRAKTYCZNEJ REALIZACJI ZADAŃ OBRONNYCH W RAMACH KOMPLEKSOWEGO ĆWICZENIA OBRONNEGO W KONTEKŚCIE ISTNIEJĄCYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONOWANIA WOJEWÓDZTWA W SYTUACJI ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA I W CZASIE WOJNY

1. Przygotowanie kompleksowego ćwiczenia obronnego

W ramach procesu przygotowania ćwiczenia wydano zarządzenie nr 73/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 kwietnia 2017 roku w sprawie przygotowania wojewódzkiego kompleksowego ćwiczenia obronnego pod kryptonimem „WISŁA-17” oraz zarządzenie nr 296/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 września 2017 roku w sprawie przeprowadzenia wojewódzkiego kompleksowego ćwiczenia obronnego pod kryptonimem „WISŁA-17”.

W zarządzeniach określono termin, temat i cele szkoleniowe ćwiczenia. Ponadto wskazano komórki i jednostki organizacyjne biorące udział w ćwiczeniu oraz miejsce jego prowadzenia. Przygotowanie ćwiczenia powierzono zespołowi autorskiemu, natomiast jego prowadzenie kierownictwu ćwiczenia.

W procesie planowania i organizacji ćwiczenia przeprowadzone zostały konferencje planistyczne oraz opracowano stosowną dokumentację, w tym:

- *Koncepcję przygotowania i przeprowadzenia kompleksowego ćwiczenia obronnego pk „WISŁA-17”,*
- *Plan przeprowadzenia kompleksowego wojewódzkiego ćwiczenia obronnego pk „WISŁA-17”, w tym 11 załączników (m.in. Ramowy plan działania kierownika ćwiczenia, Ramowy plan przebiegu ćwiczenia, Plan podawania wiadomości, Scenariusze epizodów praktycznych nr 1, 2, 3, 4 oraz Akty prawne i dokumenty normatywne wydawane przez władze WISLANDII).*

Należy nadmienić, że dla każdego z czterech epizodów praktycznych został przeprowadzony dodatkowy proces przygotowania oraz opracowano osobną dokumentację, zapewniając bezkolizyjny i bezpieczny przebieg działań praktycznych.

Za temat ćwiczenia przyjęto zgrywanie elementów systemu kierowania województwa kujawsko-pomorskiego oraz doskonalenie współdziałania między jednostkami organizacyjnymi województwa w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Natomiast, jako cele wskazano:

- sprawdzenie zdolności ćwiczących organów administracji publicznej do wykonania zadań operacyjnych, koordynacji i kierowania podległymi strukturami podczas prowadzenia działań antykryzysowych oraz operacji obronnej, zgodnie ze strukturą i relacjami określonymi w ramach systemu kierowania obroną województwa,
- sprawdzenie zasadności przyjętych rozwiązań w zakresie realizacji współdziałania pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej województwa, a organami administracji wojskowej,
- wypracowanie właściwego dla współczesnych zagrożeń modelu pracy zespołów wchodzących w skład obsad stanowisk kierowania bezpieczeństwem narodowym, zapewniających współdziałanie organów administracji publicznej z terenowymi organami administracji wojskowej,

- doskonalenie działania wszystkich elementów wspierających procesy podejmowania decyzji przez kierownictwa ćwiczących instytucji w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- zgrywanie obsady stanowisk kierowania ćwiczących instytucji w sprawnym przekazywaniu treści zadań obronnych oraz informacji o rozwoju sytuacji kryzysowej i reagowaniu na powstałe zagrożenia.

W ramach przygotowania do ćwiczenia przeprowadzono szereg szkoleń dla kierowniczej kadry organizującej ćwiczenie:

- szkolenie pracowników komórek organizacyjnych właściwych do spraw obronnych administracji zespolonej oraz wydziałów (biur) K-PUW,
- szkolenie pracowników komórek organizacyjnych właściwych do spraw obronnych starostw i miast na prawach powiatu.

W ocenie Zespołu Kontrolnego ćwiczenie w pełni spełniło swoją rolę i osiągnęło zakładane cele.

2. Organizacja kompleksowego ćwiczenia obronnego

W skład kierownictwa ćwiczenia weszli:

- Kierownik ćwiczenia - Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski,
- Zastępca kierownika ćwiczenia - Dyrektor WBiZK K-PUW;
- Szef Sztabu Kierownictwa Ćwiczenia - Zastępca Dyrektora WBiZK K-PUW;
- Zastępca Szefa Sztabu Kierownictwa Ćwiczenia - Kierownik Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej (OSOiOC),
- Szef Grupy Analizy, Oceny i Omówienia Ćwiczenia - Inspektor OSOiOC,
- Szef Grupy Prasowo Informacyjnej - Rzecznik prasowy Wojewody Kujawsko-Pomorskiego;
- Szef Grupy Podawania Wiadomości - Inspektor OSOiOC,
- Szef Grupy Bezpieczeństwa Dystrybucji Informacji - Kierownik Zespołu ds. Ochrony Informacji Niejawnych K-PUW,
- Szef Grupy Zabezpieczenia Logistycznego - Inspektor OSOiOC.

Wśród 92 jednostek organizacyjnych z województwa kujawsko-pomorskiego biorących udział w ćwiczeniu jako pierwszoplanowy ćwiczący znalazły się obsady stanowisk kierowania:

- Wojewody Kujawsko-Pomorskiego,
- urzędów miejskich w Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu,
- starostw powiatowych i gmin z terenu powiatów: bydgoskiego, brodnickiego, wąbrzeskiego, grudziądzkiego, toruńskiego, chełmińskiego, świeckiego, tucholskiego.

Jako drugoplanowi ćwiczący w ćwiczeniu udział wzięły obsady stanowisk kierowania wyznaczonych organów administracji zespolonej, grupa operacyjna WSzW, wybrane podmioty lecznicze, obsady stałego dyżuru przedsiębiorców, na których nałożono obowiązek realizacji zadań obronnych oraz jako elementy współćwiczące - zespół zadaniowy 4 Pułku Chemicznego z Brodnicy.

3. Kierowanie i przebieg kompleksowego ćwiczenia obronnego

Przyjęta sytuacja wyjściowa, jak również scenariusz ćwiczenia pozwoliły na uruchomienie wybranych zadań operacyjnych oraz wprowadzanie kolejnych zdarzeń i sytuacji adekwatnych dla stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu i czasu wojny.

Wprowadzanie kolejnych zdarzeń poprzedzało wydanie ćwiczebnych dokumentów decyzyjnych uruchamiających proces planowania ochrony ludności i obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego:

- rozporządzenie Prezydenta Wislandii w sprawie wprowadzenia stanu wyjątkowego na części terytorium państwa,
- postanowienie Prezydenta Wislandii w sprawie wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu,
- postanowienie Prezydenta Wislandii o użyciu oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Wislandii w czasie stanu wyjątkowego,
- rozporządzenie Prezydenta Wislandii w sprawie wprowadzenia stanu wojennego na części terytorium państwa,
- postanowienie Prezydenta Wislandii w sprawie wprowadzenia stanu gotowości obronnej państwa czasu wojny.

Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego (w dalszej części ćwiczenia Stanowisko Kierowania Wojewody Kujawsko-Pomorskiego), codziennie realizował poranne informowanie i stawiał zadania do realizacji dyrektorom wydziałów i biur K-PUW oraz przedstawicielom służb, inspekcji i straży wojewódzkich. Następnie codziennie realizowano popołudniowe rozliczenie z postawionych zadań. Prawie wszyscy dyrektorzy oraz wszyscy szefowie służb, inspekcji i straży wojewódzkich dokonywali szczegółowych analiz otrzymanych zadań w kontekście narastania sytuacji związanych z zagrożeniem militarnym oraz przygotowywali propozycje stosownych rozwiązań lub działań do podjęcia.

Zaangażowanie 92 jednostek organizacyjnych z województwa kujawsko-pomorskiego umożliwiło dokonanie rzetelnej oceny funkcjonalności przyjętego modelu organizacji systemu kierowania, w tym ocenę współdziałania między stanowiskami kierowania poszczególnych służb i jednostek oraz współdziałania układu militarnego z pozamilitarnym.

Podczas ćwiczenia zrealizowano cztery epizody praktyczne, w tym dwa w ramach współdziałania z SZ RP.

Pierwszym epizodem, zrealizowanym 23 października 2017 r., była akcja kurierska administracji publicznej na terenie powiatu toruńskiego, która potwierdziła gotowość organów samorządu terytorialnego do doręczania dokumentów powołania. Właściwe było współdziałanie organów samorządu terytorialnego, Policji oraz organów administracji wojskowej.

Tego samego dnia na terenie powiatu brodnickiego, przeprowadzono drugi epizod praktyczny związany ze współdziałaniem układu pozamilitarnego z militarnym w warunkach realnego zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie. W ramach działania przećwiczone współdziałanie służb ratowniczych z wydzielonymi pododdziałami 4 Pułku Chemicznego podczas likwidacji wycieku toksycznych środków przemysłowych, zabezpieczenia terenu skażonego, ewakuacji rannych oraz ewakuacji zagrożonych skażeniem uczniów i nauczycieli

miejscowego gimnazjum. Epizod potwierdził zdolność ćwiczących organów administracji publicznej do kierowania podległymi strukturami podczas prowadzenia działań antykryzysowych oraz organizacji współdziałania z systemem militarnym.

Kolejnego dnia ćwiczenia, 24 października 2017 r., przeprowadzono epizod dotyczący rozwinięcia i funkcjonowania zespołu Zastępczych Miejsc Szpitalnych (ZMSz) tworzonych przez Urząd Miejski w Grudziądzu, celem zabezpieczenia mobilizacji SZ RP oraz przygotowania przyjęcia Sojusznicych Sił Wzmocnienia. W bursie szkolnej zorganizowano dwieście miejsc dla chorych i rannych, gabinety lekarskie oraz sale intensywnej opieki medycznej, gdzie przyjmowano poszkodowanych. Dokumentacja, zarówno ćwiczebna, jak również dotycząca organizacji i funkcjonowania ZMSz, została opracowana w sposób przejrzysty i na bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Sposób organizacji ZMSz, w tym w szczególności zaplanowana obsada i wyposażenie, wskazuje na dokładne przeanalizowanie potrzeb i możliwości w przedmiotowym zakresie.

Ostatnim epizodem praktycznym ćwiczenia było przemieszczenie i zapewnienie warunków funkcjonowania Wójta Gminy Gostycyn na Głównym Stanowisku Kierowania w zapasowym miejscu pracy. Przemieszczenie odbyło się w oparciu o własne środki transportu. Należy podkreślić bardzo dobrą organizację pracy zespołów zarówno podczas przemieszczania jak również podczas organizacji stanowiska kierowania – już w 55 minut po otrzymaniu sygnału do przemieszczenia zgłoszono gotowość do pracy w zapasowym miejscu. Na miejscu podjęto czynności urzędowe i pomimo trudnych warunków kontynuowano normalną pracę urzędu. Obiekt został zabezpieczony przy pomocy Policji oraz zorganizowano zapasowe źródła energii i łączność. Można stwierdzić, że zarówno dokumentacja jak i kompetencje pracowników i wójta zasługują na uznanie.

Uruchomienie systemu stałych dyżurów przebiegło w sposób sprawny i zgodny z przyjętym w województwie, organach i jednostkach organizacyjnych obiegiem informacji oraz dokumentacją opracowaną na potrzeby uruchamiania i funkcjonowania systemu stałych dyżurów w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa. Rozkodowywanie i przekazywanie sygnałów i aplikacyjnych zadań operacyjnych przebiegło sprawnie.

We wszystkich biorących udział w ćwiczeniu organach i podmiotach leczniczych stwierdzono bardzo duże zaangażowanie obsady oraz bardzo dobrą znajomość zagadnień dotyczących zakresu i sposobu realizacji przedsięwzięć w zakresie określonym w ćwiczeniu, co znalazło również odzwierciedlenie podczas praktycznej realizacji wskazanych zadań.

W ocenie Zespołu Kontrolnego ćwiczenie osiągnęło zakładane cele i pozwoliło ocenić stan przygotowań obronnych w poszczególnych obszarach w skali województwa. Sprawdzone zdolność ćwiczących organów administracji publicznej do kierowania obroną województwa. Realizacja przedsięwzięć praktycznych pozwoliła ocenić zasadność przyjętych rozwiązań w zakresie realizacji współdziałania pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej województwa, a organami administracji wojskowej.

IV. SZCZEGÓŁOWE WNIOSKI I ZALECENIA ZESPOŁU KONTROLNEGO

W celu poprawy poziomu realizacji przygotowań obronnych w województwie kujawsko-pomorskim, biorąc pod uwagę ujęte w niniejszym protokole uwagi i oceny przyjętych rozwiązań systemowych i organizacyjnych dodatkowo należy:

1. Uzupelnic *Koncepcję wykonywania zadań obronnych...* o brakujące elementy oraz skorelować z nią roczny *Plan działania wojewody...* .Wskazany jest, aby, jako dokument koncepcyjny obejmowała wszystkie obszary zadaniowe, dawała podstawę do wykonywania innych dokumentów sporządzanych na potrzeby przygotowań obronnych - jak plany działania, harmonogramy czy program pozamilitarnych przygotowań obronnych. Stosownie do ustaleń w niej zawartych zweryfikować dokumenty kierowane do wykonawców w zakresie procedur i sposobu realizacji zadań obronnych.
2. Przekazywać dokumenty kierujące realizację zadań obronnych do wszystkich zespolonych służb, inspekcji i straży w celu zapewnienia pełnej koordynacji przygotowań obronnych w województwie.
3. W planowaniu operacyjnym:
 - a) ująć wszystkie zadania operacyjne właściwe dla danej jednostki w jej planie operacyjnym,
 - b) sprawdzić poprawność opracowania mechanizmu realizacji zadań operacyjnych: wskazanie podmiotów współuczestniczących w procesie realizacji zadań operacyjnych, następnie poinformowanie wskazanych podmiotów o potrzebie ich zaangażowania, a potem uzgodnienie ze wskazanymi podmiotami wspólnych procedur współdziałania w procesie realizacji zadań,
 - c) respektować wzór KRZO stanowiący załącznik do *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań* Zapisy przedmiotowego dokumentu nakazują wypełnianie ołówkiem danych dotyczących osób odpowiedzialnych za realizację zadań oraz wykonawców, celem zapewnienia możliwości do aktualizacji dokumentu,
 - d) dokonać sprawdzenia równomiernego zaangażowanie personelu w realizację nałożonych na urząd zadań operacyjnych,
 - e) dostosować w TRZO zakres danych gromadzonych na potrzeby HNS do wymagań dotyczących zabezpieczenia wojsk sojusznicznych, adekwatnie do administrowanego obszaru,
 - f) ponownie przeanalizować plan operacyjny w zakresie gospodarka wodna i transport w celu wyselekcjonowania zadań dla struktur podległych wojewodzie w sprawach obronnych,
 - g) przestać wypisy z realizowanych zadań operacyjnych do wszystkich zainteresowanych podmiotów leczniczych.
4. Sprawdzić wykonanie *zarządzenia nr 264 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku założeń i schematu akcji kurierskiej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego* w gminach i doprowadzić do pełnej aktualizacji planów na terenie całego województwa.
5. Przeprowadzić przegląd dotychczasowych porozumień i uzgodnień w zakresie współpracy cywilno-wojskowej, zawartych na poszczególnych poziomach przygotowań

- obronnych województwa, a także ocenić wartość merytoryczną i organizacyjną zawartych w nich ustaleń.
6. W planowaniu działalności obronnej na poziomie województwa uwzględnić problematykę nowych uwarunkowań współpracy cywilno-wojskowej w sytuacjach kryzysowych na tle zagrożeń polityczno-militarnych (jak: działania poniżej progu wojny, wojna hybrydowa), szerzej niż dotychczas włączając tę problematykę do szkolenia obronnego, a także weryfikując faktycznie istniejące zdolności współpracy cywilno-wojskowej w ramach zajęć praktycznych.
 7. Poddać weryfikacji zapisy *zarządzenia nr 183 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie powołania Punktów Kontaktowych Host Nation Support (HNS) wraz z Wytycznymi Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w sprawie przygotowania i sposobu funkcjonowania systemu punktów kontaktowych Host Nation Support (HNS) w województwie kujawsko-pomorskim* pod kątem konieczności tworzenia PK HNS we wszystkich zespolonych służbach, inspekcjach i strażach jak również zakresu wymaganych dokumentów PK HNS na poszczególnych szczeblach organizacyjnych.
 8. Dokonać w K-PUW i jednostkach organizacyjnych analizy zapewnienia ciągłości ich działania po przemieszczeniu na zapasowe miejsce pracy po kątem migracji zasobów informacyjnych. Przyjęte rozwiązania zweryfikować podczas ćwiczeń obronnych.
 9. Rozważyć celowość tworzenia stałych dyżurów w jednostkach organizacyjnych nieprzewidzianych do wykonywania zadań obronnych podczas podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.
 10. Podjąć działania zmierzające do skutecznego włączenia przedsiębiorców sektora budownictwa drogowo-mostowego w system przygotowań obronnych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.
 11. Dokonać aktualizacji potrzeby i możliwości wykorzystania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa oraz dokonać weryfikacji nałożonych zadań.
 12. Dokonać aktualizacji planów przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, a także organizacji i funkcjonowania zastępczych miejsc szpitalnych, ujmując w nich oddzielnie nowe zestawy medyczne oraz łóżka.
 13. Przeprowadzić analizę potrzeb dotyczących pozyskiwania danych, niezbędnych do sporządzania *Bilansu personelu medycznego* oraz zweryfikować wymagania w tym zakresie.
 14. Dokonać przeglądu i aktualizacji, stosownie do obowiązujących regulacji prawnych, dokumentacji dotyczącej realizacji świadczeń na rzecz obrony, w tym spowodować, aby wszystkie jednostki organizacyjne, na rzecz których mają być wykonywane świadczenia na rzecz obrony, wykonały *Plany świadczeń osobistych i świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny* oraz *Plany wykorzystania świadczeń osobistych*.
 15. Utrzymać stałą współpracę w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego z właściwymi organami: wojskowymi, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa.
 16. Podjąć współpracę z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad o/Bydgoszcz w celu przygotowania jednostek zmilitaryzowanych.

17. Pilnie wystąpić do Rady Ministrów z wnioskiem w sprawie utraty właściwości w stosunku do obiektu uznanego za szczególnie ważny dla bezpieczeństwa i obronności państwa.
18. W celu wzmocnienia wsparcia przygotowań obronnych przez system szkolenia obronnego:
 - a) precyzyjnie wytyczać główne kierunki szkolenia dla wskazanych organizatorów szkolenia w województwie,
 - b) zapewnić finansowanie szkolenia organizowanego przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast zgodnie z ustaleniami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego*,
 - c) do szkolenia obronnego włączyć pracowników odpowiedzialnych za sprawy obronne w jednostkach samorządu terytorialnego w zakresie przyjętego w województwie sposobu, trybu i uwarunkowań realizacji zadań obronnych w poszczególnych obszarach przygotowań obronnych.
19. Objąć szkoleniem obronnym problematykę: przygotowania stanowisk kierowania, realizacji zadań operacyjnych, realizacji zadań wynikających z obowiązków państwowo-gospodarza, realizacji świadczeń na rzecz obrony, militaryzacji oraz zasad wykonywania dokumentów planistycznych.
20. Objąć nadzorem proces planowania i przygotowania kontroli problemowych przez organy samorządu terytorialnego.

Podpisy osób wchodzących w skład Zespołu Kontrolnego:

1. Kmdr Dariusz WICHNIAREK
2. Płk Mariusz WOJCISZKO
3. Pani Agnieszka BARBARA
4. Pan Dariusz BOCHNIAK
5. Pan Radosław CYBULSKI
6. Pani Renata CZUBALA
7. Ppłk Dariusz DULUK
8. Pan Sławomir GIDZIŃSKI
9. Pan Sławomir GOLA
10. Pan Tadeusz JASIŃSKI
11. Pan Arkadiusz JEŻ
12. Ppłk Klaudiusz KAMIŃSKI
13. Pani Anna KOWALSKA
14. Ppłk Zbigniew KRÓL
15. Kmdr Witold KUSTRA
16. Płk Paweł KWARTO
17. Ppłk Piotr KRZYKOWSKI
18. Pan Jakub LASOTA
19. Pan Jacek ŁOSIK
20. Ppłk Mirosław ŁUBOWSKI
21. Pani Katarzyna MADEJ
22. Pan Tomasz MAZUR
23. Pan Marek NADARZEWSKI
24. Ppłk Dariusz NOWAK
25. Pan Waldemar PIETRASZEK
26. Ppłk Wiesław RIEDEL
27. Ppłk Michał ROMANIUK
28. Pan Mirosław SALISZEWSKI
29. Pan Andrzej SIUDA
30. Ppłk Jacek SKOWROŃSKI
31. Płk Cezary SOCHALA
32. Płk Marek SOSNOWSKI
33. Pan Michał STAŚKIEWICZ
34. Ppłk Marcin SUDAK
35. Pan Dionizy SZYMCZAK
36. Pani Małgorzata SZUMSKA
37. Ppłk Mariusz TOSZEK
38. Ppłk Mariusz WOŁOWSKI
39. Ppłk Sławomir WROŃSKI
40. Ppłk Krzysztof ŻERAŃSKI

SKŁAD ZESPOŁU KONTROLNEGO

Przewodniczący Zespołu: Pan Tomasz SZATKOWSKI

Zastępca Przewodniczącego Zespołu: Kmdr Dariusz WICHNIAREK

Sekretarz Zespołu: Płk Mariusz WOJCISZKO

Członkowie Zespołu:

Pani	Agnieszka BARBARA	Pan	Tomasz MAZUR
Pan	Dariusz BOCHNIAK	Pan	Marek NADARZEWSKI
Pan	Radosław CYBULSKI	Ppłk	Dariusz NOWAK
Pani	Renata CZUBALA	Pan	Waldemar PIETRASZEK
Ppłk	Dariusz DULUK	Ppłk	Wiesław RIEDEL
Pan	Sławomir GIDZIŃSKI	Ppłk	Michał ROMANIUK
Pan	Andrzej GIZA	Pan	Mirosław SALISZEWSKI
Pan	Sławomir GOLA	Pan	Andrzej SIUDA
Pan	Tadeusz JASIŃSKI	Ppłk	Jacek SKOWROŃSKI
Pan	Arkadiusz JEŻ	Płk	Cezary SOCHALA
Ppłk	Klaudiusz KAMIŃSKI	Płk	Marek SOSNOWSKI
Pani	Anna KOWALSKA	Pan	Michał STAŚKIEWICZ
Ppłk	Zbigniew KRÓL	Ppłk	Marcin SUDAK
Kmdr	Witold KUSTRA	Pan	Dionizy SZYMCZAK
Płk	Paweł KWARTO	Pani	Małgorzata SZUMSKA
Ppłk	Piotr KRZYKOWSKI	Ppłk	Mariusz TOSZEK
Pan	Jakub LASOTA	Pan	Adam WASZKIEWICZ
Pan	Jacek ŁOSIK	Ppłk	Mariusz WOŁOWSKI
Ppłk	Mirosław ŁUBOWSKI	Ppłk	Sławomir WROŃSKI
Pani	Katarzyna MADEJ	Ppłk	Krzysztof ŻERAŃSKI

**WYKAZ KOMÓREK I JEDNOSTEK
ORGANIZACYJNYCH PODDANYCH KONTROLI**

- I. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki:
 - 1) Biura: Finansowo-Inwestycyjne, Kadrowo-Organizacyjne,
 - 2) Wydziały: Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Finansów i Budżetu, Infrastruktury i Rolnictwa, Nadzoru i Kontroli, Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, Zdrowia – Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego,
 - 3) Zespół Bezpieczeństwa Informacji i Informatyki.
- II. Samorząd terytorialny:
 - 1) Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w tym:
 - Biuro Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego,
 - Departamenty: Organizacyjny, Infrastruktury Drogowej i Bezpieczeństwa Ruchu, Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu, Rozwoju Regionalnego, Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia,
 - 2) Starostwa Powiatowe w: Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Bydgoszczy, Chełmnie, Golubiu-Dobrzyniu, Inowrocławiu, Rypinie, Świeciu, Toruniu, Tucholi, Wąbrzeźnie, Włocławku,
 - 3) Urzędy Miast w: Bydgoszczy, Ciechocinku, Chełmży, Gniewkowie, Inowrocławiu, Koronowie, Kowalewie Pomorskim, Świeciu, Toruniu, Włocławku,
 - 4) Urząd Miasta i Gminy w Jabłonowie Pomorskim,
 - 5) Urzędy Gmin: Bukowiec, Ciechocin, Gostycyn, Książki, Lubanie, Łubianka, Skrwilno,
 - 6) zarządy dróg powiatowych w: Aleksandrowie Kujawskim, Toruniu, Włocławku.
- III. Administracja zespolona, w tym:
 - 1) Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej i komendy powiatowe (miejskie) Państwowej Straży Pożarnej w: Tucholi, Wąbrzeźnie,
 - 2) Komenda Wojewódzka Policji i komendy powiatowe (miejskie) policji w: Aleksandrowie Kujawskim, Bydgoszczy, Chełmnie, Golubiu-Dobrzyniu, Inowrocławiu, Rypinie, Świeciu, Tucholi, Włocławku,
 - 3) Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny,
 - 4) Wojewódzki Inspektorat Weterynarii,
 - 5) Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
 - 6) Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
 - 7) Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego,

IV. Placówki medyczne i służby zdrowia:

- 1) Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr. Emila Warmińskiego SPZOZ w Bydgoszczy,
- 2) Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy,
- 3) Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu,
- 4) Szpital Wielospecjalistyczny w Inowrocławiu,
- 5) Sanatorium Uzdrowskie „Przy Tężni” w Inowrocławiu sp. z o.o.,
- 6) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu,
- 7) Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu,
- 8) Szpital Powiatowy Sp. z o.o. w Golubiu-Dobrzyniu,
- 9) Powiatowy Szpital Sp. z o.o. w Aleksandrowie Kujawskim,
- 10) Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S.A.,
- 11) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku.

V. Inne:

- 1) Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku,
- 2) Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku,
- 3) Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,
- 4) Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy Sp. z o.o.,
- 5) Miejskie Zakłady Komunikacyjne Sp. z o.o. w Bydgoszczy,
- 6) Port Lotniczy Bydgoszcz S.A.,
- 7) Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Kobyłarnia S.A.,
- 8) Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. w Świeciu,
- 9) Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO S.A.,
- 10) Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu Sp. z o.o.,
- 11) Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego S.A. w Toruniu,
- 12) Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. we Włocławku,
- 13) Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. we Włocławku.